

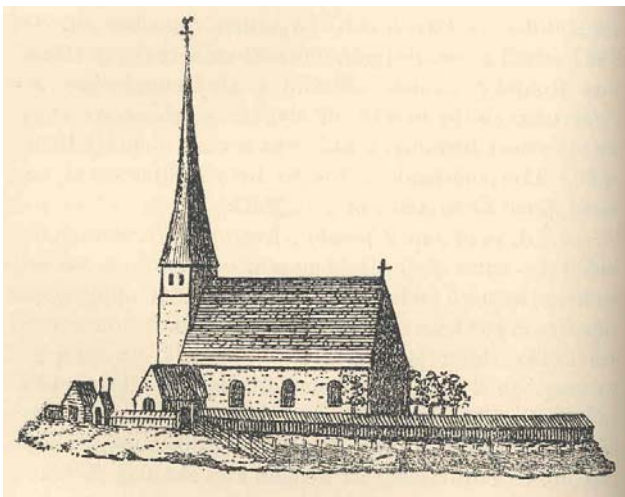
Reutercrantzka gravkoret i Kolbäcks kyrka

Reparation av golv

Antikvarisk kontroll

Kolbäcks kyrkby 9:1
Kolbäcks socken
Västmanland

Helén Sjökvist

Innehållsförteckning

Inledning.....	1
Bakgrund.....	1
Genomförda åtgärder.....	1
Bilder	2
Referenser.....	4
Otryckta källor.....	4
Tekniska och administrativa uppgifter.....	4

Utgivning och distribution:
Stiftelsen Kulturmiljövård Mälardalen
Stora Gatan 41, 722 12 Västerås
Tel: 021-80 62 80
Fax: 021-14 57 20
E-post: info@kmmd.se

© Kulturmiljövård Mälardalen 2007

Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet. Ärende nr MS2006/01407.

Omslagsbild: Kolbäcks kyrka ur Olof Graus Beskrifning öfver Wästmanland, 1754.

ISSN: 1653-7408
ISBN 13: 978-91-85749-64-9

Tryck: Kulturmiljövård Mälardalen, Västerås 2007

Inledning

Under 2007 har mindre reparationer av golvet i Reuterocrantzka gravkoret i Kolbäcks kyrka genomförts. Tillstånd till arbetet gavs av Länsstyrelsen 2007-04-04, dnr 433-02371-07.

Bakgrund

Tillkomsten av Kolbäcks kyrka har daterats till 1100-talets slut. Den antas från början ha omfattat långhus med kor i en absid, samt västtorn.¹ Norra sidokapellet tillkom 1658, då som gravkor åt Esbjörn Mårtensson, adlad Reuterocrantz, samt hans efterkommande. År 1784 lagades Reuterocrantzka gravkorets västra mur sedan en spricka tilltagit vilken hotade murens fortbestånd.

I samband med reparationsarbetena i kyrkan under 1940 lär de trägolv och bjälklag som låg i vapenhuset och gravkoret ha tagits upp. Istället lades en grusbädd på vilken betong gjöts och ett tegelgolv lades därefter i cementbruk. Tegelgolvet består idag av plattor, ca 20 x 20 cm i storlek. I korets södra del, i anslutningen till långhuset hade golvet satt sig och fogarna spruckit upp. Problemet upptäcktes för cirka 1,5 år sedan och har sedan dess förvärrats ytterligare.

Genomförda åtgärder

De sex första raderna golvtegel från söder togs upp, cirka åtta plattor i sidled. Detta för att konstatera vad som orsakat sättningen.

Golvplattorna är ca 5 cm tjocka, maskinslagna och spårade på baksidan. Ytan är behandlad med något medel som tycks ha gått in en bit i stenen, eventuellt en stenolja. Plattorna är lagda i ett några centimeter tjockt lager sättbruk av KC-typ. Fogarna är endast lagda ytligt med tomrum därunder, vilket förenklade upptagningen. Fogbruket har troligen en högre andel cement.

Under nuvarande tegelgolv ligger ett fint mycket torrt jordmaterial som även innehåller lite träspån från byggnadsverksamhet samt enstaka bitar näver. Man har även hittat ett par benbitar. I den södra delen, mot långhusets trägolv, syns en oarmerad betong-/cementkaka som dock inte går in särskilt långt i koret. I den sydvästra delen av den upptagna golvytan stöter man även på rester av ett äldre tegelgolv, troligen lagt i fiskbensmönster, vilket ligger cirka tio centimeter under nuvarande golvnivå. Detta äldre tegelgolv tycks ligga med kalkfogar.

¹ Hammarskiöld VU-plan Kolbäck 2005 s. 6.

Under den plats som satt sig finns en större sten, vilket eventuellt är en del av grundläggningen för kyrkans norra mur innan man tog upp öppningen in till gravkoret. Möjligen kan marken ha satt sig kring denna sten. Det finns annars ingen tydlig förklaring till varför golvet satt sig.

Massorna lades tillbaka under golvet. Golvplattorna lades tillbaka i sättbruk av KC-typ. Fogarna läggs på samma sätt som tidigare, endast i övre delen för att möjliggöra upptagning. Till fogbruk har ett något mer cementrikt bruk använts för att få samma färgton som omkringliggande fogar.

Bilder

Figur 1. Gravkoret före omläggningen av golvet.

Figur 2. Före omläggningen av golvet, sättningen syns i mitten av bilden.

Figur 3. Golvet upptaget.

1. Betong/ cementkant.

2. Gammalt tegelgolv sticker fram.

3. Större sten, eventuellt från den gamla grundmuren.

Figur 4. Nuvarande tegelgolv ligger på en kaka av KC-bruk. Teglet är endast fogat högst upp vid ytan.

Figur 5. Massor som tagits upp och sedan återfyllts.

Referenser

Otryckta källor

Hammarskiöld, Rolf. 2005. *Vård och underhållsplan Kolbäckes kyrka*. Hallstahammars kyrkliga samfällighet.

Tekniska och administrativa uppgifter

Kulturmiljövård Mälardalen nr:	07025
Länsstyrelsen dnr:	433-02371-07
Fastighetsbeteckning:	Kolbäckes kyrkby 9:1
Landskap:	Västmanland
Län:	Västmanlands län
Socken:	Kolbäck
Kommun:	Hallstahammar
Ägare-beställare:	Hallstahammars kyrkliga samfällighet
Entreprenör:	Byggcompaniet i Mälardalen AB
Antikvarisk kontroll:	Kulturmiljövård Mälardalen Helén Sjökvist Stora gatan 41 722 12 Västerås

